Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2021, sp. zn. 25 Cdo 1924/2021, ECLI:CZ:NS:2021:25.CDO.1924.2021.1

Číslo: 45/2022

Právní věta:

Náklady, jež žalobce mimo soudní řízení vynaložil na znalecké posudky k doložení pohledávek na bolestném a náhradě za ztížení společenského uplatnění, jsou ve smyslu ustanovení § 513 o. z. příslušenstvím těchto pohledávek; u dovolání, které směřuje proti těmto pohledávkám, se pro účely posouzení jeho přípustnosti podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. k tomuto příslušenství nepřihlíží.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.09.2021

Spisová značka: 25 Cdo 1924/2021

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přípustnost dovolání, Příslušenství pohledávky

Předpisy: § 237 o. s. ř.
§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.
§ 243c odst. 1 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, uveřejněné pod číslem 7/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. 21 Cdo 703/2016

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 6. 2018, sp. zn. 30 Cdo 6056/2016

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 32 Odo 747/2002

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3238/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 25 Cdo 3180/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 20 Cdo 1498/2017

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2021, č. j. 91 Co 346/2020, 91 Co 347/2020-167.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Žalobce se domáhal náhrady škody na zdraví v celkové částce 271 847 Kč [bolestného ve výši 23 169 Kč, náhrady za ztížení společenského uplatnění (dále jen „ZSU“) ve výši 232 928 Kč a nákladů za znalecké posudky ve výši 15 750 Kč], která mu měla vzniknout v důsledku nesprávného léčení žalovanou.

2. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 2. 2021, č. j. 91 Co 346/2020, 91 Co 347/2020-167, potvrdil rozsudek ze dne 19. 6. 2020, č. j. 17 C 140/2018-125, ve spojení s usnesením ze dne 13. 7. 2020, č. j. 17 C 140/2018-129, jímž Obvodní soud pro Prahu 1 zamítl žalobu na zaplacení 271 847 Kč s příslušenstvím a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastníky a vůči státu, a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, že žalobce při výkonu služby u Policie ČR utrpěl dne 22. 9. 2015 úraz ruky – subkapitální zlomeninu IV. záprstní kosti levé ruky s posunem, která mu byla téhož dne ošetřena v chirurgické ambulanci v Mariánských Lázních. Pro neuspokojivé postavení nestabilní zlomeniny se žalobce dne 25. 9. 2015 podrobil na chirurgickém oddělení žalované operaci ruky s aplikací Kirchnerova drátu a následně byl sledován ambulantně. Na základě odborných závěrů, zejména znaleckého posudku soudem ustanoveného znalce MUDr. B., CSc. soud uzavřel, že žalovaná postupovala při léčbě *lege artis* až na to, že správně popsaný RTG snímek ze dne 29. 10. 2015, který odhalil poranění kloubu metakarpofalangeálního 4. prstu levé ruky žalobce, nesprávně vyhodnotila, neboť neindikovala nutnou operaci kloubu. Tato operace byla provedena až v únoru 2016 (na jiném pracovišti) a léčba poranění žalobce se tak prodloužila. Ke ztížení společenského uplatnění žalobce v důsledku prodlevy s operací kloubu však nedošlo, neboť stejné následky v pohybovém omezení levé ruky žalobce by mohly nastat i v případě dřívější operace; nejednalo se o urgentní případ a celý průběh a výsledek léčby odpovídá obdobným případům. Prodleva s operací představovala pro žalobce bolestivý diskomfort, jenž však dle znalců nelze samostatně ohodnotit. Zaměstnavatel vyplatil žalobci podle zákona č. 36/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, 33 750 Kč na bolestném a 25 000 Kč za ZSU. Odvolací soud se ztotožnil i s právním posouzením věci soudem prvního stupně podle § 2910, § 2956 a § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“). Žalovaná sice při léčení kloubu žalobce postupovala *non lege artis* tím, že zavinila prodlení s provedením operace, avšak v příčinné souvislosti s tímto postupem žalobci nevznikla újma spočívající v ZSU, neboť nebylo prokázáno, že by v případě operace provedené bez odkladu trvalé následky nevznikly. Ohledně bolestného soud uzavřel, že žalobce byl odškodněn svým zaměstnavatelem částkou vyšší (33 750 Kč), než kterou požadoval v tomto řízení (23 169 Kč), přičemž bolestné, které by představovalo pouze odškodnění bolesti v souvislosti s prodlevou s operací, určit nelze. Náklady žalobce na vyhotovení znaleckých posudků v částce 15 750 Kč soud nepřiznal s ohledem na výsledek řízení.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

3. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost spatřuje v tom, že jde o právní otázku v rozhodování dovolacího soudu dosud neřešenou. Namítá, že odvolací soud nevzal v potaz jednotlivé skutečnosti a důkazy významné pro posouzení případu a nijak se s nimi ve svém odůvodnění nevypořádal. Odvolací soud pouze odkázal na skutkové závěry soudu prvního stupně, nebyl proveden dostatek důkazů, v rozporu s § 127 odst. 1 a § 127a o. s. ř. byl potvrzen chybný postup soudu prvního stupně, když mimo MUDr. B., CSc., nebyli vyslechnuti znalci MUDr. H. a

MUDr. B. a jimi vypracovaným znaleckým posudkům nebyla přiznána adekvátní důkazní váha. Postupem odvolacího soudu došlo i k nesprávné aplikaci § 132 o. s. ř., neboť soud nepřihlédl k tomu, co na podporu svých tvrzení uvedl žalobce. V důsledku toho byl nesprávně posouzen a vyhodnocen skutkový stav. Dovolatel vytýkal odvolacímu soudu, že v rozporu se všemi provedenými znaleckými posudky, které potvrdily, že žalovaná postupovala *non lege artis*, se ztotožnil s právním závěrem soudu prvního stupně, že tím nedošlo k újmě na zdraví žalobce (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 4168/2016). Namítá chybnou aplikaci § 2910, § 2956 a § 2958 o. z. s tím, že žalovaná mu svým *non lege artis* jednáním způsobila přinejmenším 10týdenní zbytečnou bolest a nutnost další reoperace, čímž zasáhla do jeho absolutního práva na ochranu zdraví (odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 154/2007). Jelikož žalobce nebyl odškodněn v plné výši, měl odvolací soud aplikovat ustanovení § 2915 o. z. a zavázat dalšího škůdce (žalovanou) k náhradě nemajetkové újmy. Namítl i nesprávné rozhodnutí ohledně nákladů řízení. Dovolatel navrhl zrušení rozsudků soudů obou stupňů a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

III.
Přípustnost dovolání

4. Nejvyšší soud posoudil dovolání podle občanského soudního řádu ve znění účinném od 30. 9. 2017 (dále jen „o. s. ř.“), a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), řádně zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., avšak není podle § 237 o. s. ř. přípustné.

5. V řízení, jehož předmětem je částka skládající se z několika samostatných nároků, odvíjejících se od odlišného skutkového základu, má rozhodnutí o každém z nich charakter samostatného výroku a přípustnost dovolání je třeba zkoumat samostatně, a to bez ohledu na to, že tyto nároky byly uplatněny v jednom řízení a že o nich bylo rozhodnuto jedním výrokem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 32 Odo 747/2002, Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, dále jen „Soubor“, C 2236, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 30 Cdo 3238/2013, nebo rozsudek ze dne 1. 11. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2245/2017, publikovaný pod č. 7/2019 Sb. rozh. obč. Tyto judikatorní závěry jsou použitelné i po změně § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. provedené s účinností od 30. 9. 2017 zákonem č. 296/2017 Sb. Nebylo-li žalobě vyhověno ve více nárocích se samostatným skutkovým základem, a to nároku na bolestné v částce 23 169 Kč a na náhradu za ZSU ve výši 232 928 Kč, nepřevyšuje nárok na bolestné limit stanovený v § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Proto dovolací soud podle § 243c odst. 1 o. s. ř. dovolání proti rozhodnutí o tomto nároku jako nepřípustné odmítl.

6. Žalobcem rovněž uplatněný nárok na zaplacení nákladů na znalecké posudky ve výši 15 750 Kč, je příslušenstvím uplatněných nároků ve smyslu § 513 o. z., podle něhož jsou příslušenstvím pohledávky úroky, úroky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním. Podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. se k příslušenství při posouzení přípustnosti dovolání z hlediska peněžního limitu nepřihlíží. Proto dovolací soud dovolání směřující proti rozhodnutí o tomto příslušenství pro bagatelnost neodmítl, když zjevně jde o náklady spojené s uplatněním pohledávek na bolestném a náhradě za ztížení společenského uplatnění. Přiznání tohoto příslušenství soudním rozhodnutím je závislé na výsledku řízení, v daném případě řízení dovolacího.

7. Ačkoliv dovolatel přípustnost dovolání spatřuje v tom, že „právní otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena“, žádnou neřešenou otázku nevymezuje. Nesprávnost rozhodnutí odvolacího soudu spatřuje především v nesprávně zjištěném skutkovém stavu, čímž se domáhá v podstatě přezkumu skutkových závěrů, z nichž vychází napadené rozhodnutí; nesprávnost právního posouzení odvozuje nikoliv z mylné aplikace práva, nýbrž proto, že po právní stránce byl posouzen skutkový stav, s nímž on nesouhlasí. Samotné hodnocení důkazů opírající se o zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v ustanovení § 132 o. s. ř. však nelze úspěšně napadnout žádným

dovolacím důvodem (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. 2. 2011, sen. zn. 29 NSČR 29/2009, uveřejněné pod č. 108/2011 Sb. rozh. obč., včetně tam obsaženého odkazu na nález Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1997, sp. zn. IV. ÚS 191/96); na nesprávnost hodnocení důkazů totiž lze usuzovat jen ze způsobu, jakým soud hodnocení důkazů provedl, a to jen polemikou se správností skutkových zjištění soudu, tj. prostřednictvím dovolacího důvodu, který dovolatel od 1. 1. 2013 k dispozici nemá (viz ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř.).

8. Nesprávnost právního posouzení spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud neshledal odpovědnost žalované za újmu na jeho zdraví, ačkoliv ze znaleckých posudků vyplývá, že při péči o něj postupovala *non lege artis*. Zcela však pomíjí, že závěr o odpovědnosti subjektu za vzniklou újmu podle § 2910 o. z. je možno učinit pouze při naplnění všech znaků tohoto ustanovení, tzn. protiprávní jednání (zasahující do absolutního práva poškozeného či porušující tzv. ochrannou normu), vznik újmy, vztah příčinné souvislosti mezi těmito dvěma podmínkami, to vše při presumovaném zavinění (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2020, sp. zn. 25 Cdo 4536/2018, publikovaný pod číslem 106/2020 Sb. rozh. obč.). Odvolací soud založil své rozhodnutí na závěru, že postup žalované byl sice *non lege artis* (protiprávní jednání), avšak vzhledem ke skutkovým zjištěním (jimiž je dovolací soud podle § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 o. s. ř. vázán) nelze dovodit, že tento postup byl příčinou trvalých následků na zdraví žalobce, neboť nebylo prokázáno, že by operace provedená bezprostředně po rentgenu přinesla z hlediska trvalých následků lepší výsledky. Jestliže odvolací soud uzavřel, že za daných skutkových okolností není naplněn jeden z nezbytných předpokladů odpovědnosti za újmu, neboť mezi protiprávním jednáním žalované a vznikem újmy (trvalými následky na zdraví žalobce) není vztah příčiny a následku, nelze tomuto závěru ničeho vytknout. Ostatně žalobce v dovolání posouzení existence příčinné souvislosti soudem nijak nezpochybňuje. Namítá-li žalobce, že žalovaná způsobila nutnost reoperace, opomíjí závěr, že postup žalované při jeho léčení byl shledán *lege artis* (včetně operace provedené bezprostředně po zranění dne 25. 9. 2015). Nesprávným byl její postup shledán až po zjištění poranění kloubu dne 29. 10. 2015, takže i kdyby žalovaná nepochybila a indikovala operaci kloubu okamžitě, muselo by k ní dojít (jen dříve).

9. Vytýká-li dovolatel odvolacímu soudu, že zcela opomenul ustanovení o solidaritě škůdců (dovolatel má zřejmě na mysli solidaritu žalované a útočníka, který žalobci zranění způsobil), je tato námitka nedůvodná. Společná odpovědnost, jež je upravena v § 2915 o. z., vzniká jako výsledek spoluzavinění či souběžné (na sobě nezávislé) činnosti, případně nečinnosti nebo opomenutí, vedoucí ke vzniku jediného škodlivého následku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3333/2019, publikovaný pod číslem 7/2021 Sb. rozh. obč.). Jinak řečeno, solidarita škůdců nastává pouze v případě, že je dána odpovědnost více škůdců za způsobenou újmu. Jestliže odvolací soud dospěl k závěru, že žalovaná za újmu spočívající ve ztížení společenského uplatnění žalobce neodpovídá, nebyl k užití tohoto ustanovení důvod. Ani tato námitka proto přípustnost dovolání nezakládá.

10. Námitky nedostatečného odůvodnění, neprovedení dostatečného množství důkazů a nevyslechnutí dalších znalců představují námitky vad řízení, k nimž lze v dovolacím řízení přihlédnout jen tehdy, je-li dovolání přípustné, což není tento případ (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

11. Přípustnost dovolání proti výroku o náhradě nákladů řízení je pak vyloučena ustanovením § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

12. Lze tedy shrnout, že uplatněné dovolací důvody, jimiž je dovolací soud vázán, přípustnost dovolání nezakládají, a proto Nejvyšší soud dovolání podle § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.